

Înalta Curte de Casație și Justiție

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

Decizie nr. 16/2021 din 13/09/2021

Dosar nr. 1325/1/2021

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 985 din 14/10/2021

Corina-Alina Corbu - președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici - președintele Secției I civile
Marian Budă - președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor - președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru - președintele Secției penale
Denisa-Livia Băldean - judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca - judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu - judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu - judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru - judecător la Secția I civilă
Valentin Mitea - judecător la Secția I civilă
Csaba Bela Nasz - judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu - judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu - judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă - judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu - judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin - judecător la Secția a II-a civilă
Iuliana Măiereanu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adela Vintilă - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Claudia Marcela Canacheu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Constantinescu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mircea Mugurel Șelea - judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie - judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.325/1/2021 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (3) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (Regulamentul).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Serviciului judiciar civil, Diana Berlic.

4. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 35 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București ce formează obiectul Dosarului nr. 1.325/1/2021.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că au fost depuse la dosar anexele cu hotărârile definitive pronunțate de instanțele judecătorești, raportul întocmit de judecătorii-raportori și punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantului procurorului general.

8. Doamna procuror Diana Berlic susține că este admisibilă numai sesizarea ce vizează problema de drept referitoare la sporul pentru semnul onorific "Meritul Militar", întrucât doar cu privire la această problemă s-a făcut dovada existenței unei practici judiciare neunitare. Pe fondul sesizării, apreciază că prima orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii. În acest sens arată că sporul respectiv se integrează în partea necontributivă a pensiilor militare de stat și nu reprezintă un drept câștigat. Totodată, susține că sporul pentru semnul onorific "Meritul Militar" intră în baza de calcul al pensiei, fiind astfel supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015. În plus, învederează că instanța de contencios constituțional a statuat în mod constant că plafonarea cuantumului pensiei de serviciu și interdicția ca pensia netă să fie mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete se înscriu în prerogativele legiuitorului și nu au caracter discriminatoriu.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

10. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită prin sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel București cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept: "În interpretarea dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor

militare, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu cele ale art. 28 și art. 30 din Legea nr. 223/2015, sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015 intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supus plafonării prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015, sau este un drept care nu face parte din pensie, astfel că trebuie adăugat la cuantumul acesteia?"

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

11. Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 223/2015)

Art. 28. - "(1) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea persoanelor prevăzute la art. 3 lit. a)-c), în care nu se includ:

- a) diurnele de deplasare și de delegare, indemnizațiile de delegare, detașare sau transfer;
- b) compensațiile lunare pentru chirie;
- c) valoarea financiară a normelor de hrană și alocațiile valorice de hrană;
- d) contravaloarea echipamentelor tehnice, a echipamentului individual de protecție și de lucru, a alimentației de protecție, a medicamentelor și materialelor igienico-sanitare, a altor drepturi de protecție a muncii, precum și a uniformelor obligatorii și a drepturilor de echipament;
- e) primele și premiile, cu excepția primelor de clasificare, de specializare și de ambarcare pe timpul cât navele se află în baza permanentă;
- f) indemnizațiile de instalare și de mutare, precum și sumele primite, potrivit legii, pentru acoperirea cheltuielilor de mutare în interesul serviciului;
- g) contravaloarea transportului ocazionat de efectuarea concediului de odihnă, precum și a transportului la și de la locul de muncă;
- h) plățile compensatorii și ajutoarele la trecerea în rezervă sau direct în retragere, respectiv la încetarea raporturilor de serviciu cu drept la pensie;
- i) compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat;
- j) restituiri și plăți de drepturi aferente altei perioade de activitate decât cea folosită la stabilirea bazei de calcul;

k) majorările/stimulările financiare acordate personalului pentru gestionarea fondurilor comunitare, precum și a împrumuturilor externe contractate sau garantate de stat;

l) drepturile salariale acordate personalului didactic salarizat prin plata cu ora și drepturile salariale acordate pentru efectuarea orelor de gardă de către personalul medico-sanitar;

m) sumele încasate în calitate de reprezentanți în adunările generale ale acționarilor, în consiliile de administrație, în comitetele de direcție, în comisiile de cenzori sau în orice alte comisii, comitete ori organisme, acordate potrivit legislației în vigoare la acea dată, indiferent de forma de organizare sau de denumirea angajatorului ori a entității asimilate acestuia;

n) drepturile specifice acordate personalului care a participat la misiuni și operații în afara teritoriului statului român;

o) sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale acordate și personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prevăzute în anexa nr. II - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" și în anexa nr. III - Familia ocupațională de funcții bugetare "Sănătate" la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare;

p) alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.

(2) Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special pensionați în condițiile art. 19, 26 și 38, baza de calcul utilizată pentru stabilirea pensiei militare de stat este cea prevăzută la alin. (1), actualizată la data deschiderii dreptului la pensie.

(3) Actualizarea prevăzută la alin. (2) se face la deschiderea drepturilor de pensii ca urmare a majorării soldei de funcție/salariului de funcție și soldei de grad/salariului gradului profesional, deținute la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu.

(4) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat pentru perioadele în care personalul s-a aflat în misiune temporară sau permanentă în străinătate este cea prevăzută la alin. (1) sau (2) corespunzătoare funcției militare/de poliție/de penitenciare pe care este încadrat în țară sau, la alegere, media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate anteriori plecării în misiune, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

(5) Pentru personalul care a fost detașat în afara instituțiilor publice de apărare, ordine publică și securitate națională, la determinarea bazei de calcul folosite pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1) se utilizează salariile lunare corespunzătoare funcției exercitate, la care se adaugă drepturile de soldă/salariu plătite de instituțiile din care aceștia au fost detașați.

(6) La determinarea bazei de calcul folosite pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1), pentru perioadele în care personalul a exercitat o funcție de demnitate publică se utilizează media drepturilor salariale lunare corespunzătoare funcției exercitate. În cazul personalului suspendat ca urmare a exercitării unei funcții de demnitate publică se poate utiliza, la alegere, media soldelor/salariilor lunare

brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate anteriori datei suspendării.

(7) Pentru soțul/soția, militar, polițist sau funcționar public cu statut special, aflat/aflată în concediu fără plată pentru a-și urma soția/soțul trimisă/trimis în misiune permanentă în străinătate, în ultimii 5 ani anteriori îndeplinirii vârstei standard de pensionare, se utilizează ca bază de calcul media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, la alegere, din ultimii 5 ani de activitate anterior intrării în concediu fără plată, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

(8) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei de urmaș, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea unei pensii, este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către susținător în 6 luni consecutive din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea beneficiarilor pensiei de urmaș.

(9) În situația în care titularul/susținătorul nu a realizat venituri cel puțin 6 luni consecutive, baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei o reprezintă media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către titular/susținător în lunile de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizată la data deschiderii drepturilor de pensie.

(10) Alegerea perioadei care se ia în considerare la stabilirea bazei de calcul al pensiei militare de stat se poate face o singură dată.

(11) La determinarea soldelor/salariilor lunare brute nu se au în vedere dispozițiile Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare."

Art. 30. - "Pensia stabilită, recalculată și actualizată în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare decât 85% din baza de calcul prevăzută la art. 28."

Art. 108. - "Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special care au plătit contribuție la Fondul pentru pensia suplimentară și/sau contribuția individuală la buget la stabilirea, recalcularea sau actualizarea pensiei militare se acordă un spor de:

- a) 3% pentru o vechime a contribuției între 5-15 ani;
- b) 6% pentru o vechime a contribuției între 15-25 ani;
- c) 9% pentru o vechime a contribuției peste 25 de ani."

12. Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 80/1995)

Art. 11. - "(...)"

(3) Pensionarii militari decorați cu ordinul «Semnul Onorific» clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei."

III. Orientările jurisprudențiale divergente

13. Autorul sesizării a menționat că în practica judiciară s-au conturat două orientări jurisprudențiale cu privire la problema de drept aflată în divergență.

14. În cadrul primei orientări jurisprudențiale s-a apreciat că sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară este supus plafonării de 85% prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015, iar sporul pentru semnul onorific este supus plafonării prevăzute de art. 60 din aceeași lege.

15. În fundamentarea primei orientări jurisprudențiale s-a arătat că aplicarea sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară și a sporului pentru semnul onorific are ca efect majorarea cuantumului pensiei brute. Aceste sporuri nu reprezintă însă drepturi distincte față de pensia brută, neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă componente ale acesteia. Din modificarea dispozițiilor legale incidente rezultă că intenția legiuitorului a fost aceea de a plafona pensia militară de stat ce urmează a fi încasată efectiv de către pensionar, în toate componentele ei.

16. În sensul primei orientări jurisprudențiale au fost anexate sesizării patruzeci și cinci de hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Constanța, Galați, Iași, Oradea, Ploiești, Suceava și tribunalele Arad, Argeș, Călărași, Constanța, Giurgiu, Ialomița, Maramureș, Satu Mare, Sălaj și Sibiu.

17. În cadrul celei de-a doua orientări jurisprudențiale s-a apreciat că sporul pentru semnul onorific nu este supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

18. În fundamentarea celei de-a doua orientări jurisprudențiale s-a arătat că sporul pentru semnul onorific nu face parte din pensie, astfel că trebuie adăugat la cuantumul acesteia, deoarece are un alt caracter juridic decât pensia. Acest spor se calculează și se adaugă la pensie doar după ce se cunoaște cuantumul final al pensiei, nefiind astfel supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

19. În sensul celei de-a doua orientări jurisprudențiale au fost anexate sesizării două hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel București și Ploiești.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

20. Prin Decizia nr. 652 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 13 februarie 2019, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că dispozițiile art. 30 din Legea nr. 223/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate. În considerentele de la paragrafele 19 și 20 din decizie s-a reținut că: "Referitor la instituirea prin lege a unui plafon al pensiei militare de stat, prin Decizia nr. 450 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iunie 2006, Curtea a

constatat că dreptul la pensie este un drept fundamental, consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, dar se exercită în condițiile prevăzute de lege. (...) Totodată, prin Decizia nr. 1.234 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 4 decembrie 2009, Curtea a reținut că prevederile art. 25 din Legea nr. 164/2001 instituie un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul. Cu respectarea acestui principiu, fiecare pensionar militar beneficiază de pensie în cuantumul rezultat în raport cu vechimea în activitate și venitul realizat anterior pensionării. Această reglementare este în perfect acord cu principiul consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment. Extinderea incidenței acestui principiu și asupra sporului acordat pentru contribuția la fondul de pensie suplimentară, ca efect al prevederilor art. 48 alin. (1) din Legea nr. 164/2001, nu poate fi privită nici ea ca generând un tratament discriminatoriu, de vreme ce se aplică nediferențiat tuturor persoanelor care au dreptul să beneficieze de acest spor. Ținând cont de această jurisprudență, Curtea reține că aceste considerente se aplică mutatis mutandis și în cazul dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, care instituie un plafon de 85% din baza de calcul pentru cuantumul pensiei de serviciu."

21. Considerente similare celor evocate anterior se regăsesc și în Decizia nr. 656 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 8 martie 2019, Decizia nr. 784 din 29 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 7 mai 2019, Decizia nr. 810 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 2 martie 2020, și Decizia nr. 863 din 17 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 22 iulie 2020, toate pronunțate de Curtea Constituțională.

22. De asemenea, prin Decizia nr. 849 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 13 martie 2020, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că prevederile art. 28, 29, 30 și 60 din Legea nr. 223/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

23. Prin Decizia nr. 63 din 26 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.295 din 28 decembrie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția civilă în Dosarul nr. 3.817/62/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 a stabilit că: "Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate, prin transpunerea fiecărui element component al soldei/salariului lunar brut realizat la funcția de bază, stabilit potrivit legilor de salarizare în vigoare la data deschiderii drepturilor de pensie, fără a se face distincție după cum acest cuantum brut actualizat este mai mare sau mai mic față de cel al soldelor/salariilor lunare brute realizate în perioada aleasă de viitorul pensionar, ceea ce poate semnifica inclusiv diminuarea bazei de calcul alese în măsura în care, la data deschiderii drepturilor de pensie, acestuia îi sunt aplicabile dispozițiile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare."

În interpretarea dispozițiilor art. 60 din aceeași lege, astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul

pensiilor de serviciu (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017), a stabilit că: "Pensia militară de stat netă, calculată conform dispozițiilor art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, după deducerea impozitului pe venit, potrivit legislației în vigoare, este plafonată la cuantumul mediei soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei, deja actualizate, conform dispozițiilor art. 28 alin. (1), la data deschiderii dreptului de pensie."

24. Prin Decizia nr. 5 din 8 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 14 aprilie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău - Secția I civilă în Dosarul nr. 2.317/110/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: Art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretat și aplicat în sensul că sintagma "pensia netă" din cuprinsul acestuia se referă la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat exclusiv din aplicarea art. 28, art. 29 alin. (1) lit. a) și b), art. 30 și art. 108 din aceeași lege sau la cuantumul net al pensiei de serviciu rezultat atât din aplicarea dispozițiilor mai sus menționate, cât și din aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare?

25. Prin Decizia nr. 13 din 15 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 27 aprilie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția civilă în Dosarul nr. 2.337/62/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: "Interpretarea dispozițiilor art. 28, 29, 30 și 108 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se preciza dacă sporurile de 3%, 6% și 9%, prevăzute de art. 108 din lege, se includ în cuantumul pensiei ce nu poate depăși 85% sau se adaugă în cuantumul pensiei ce nu poate depăși 85% din soldă." În considerentele de la paragrafele 43-45 din această decizie s-au reținut următoarele: "Practica judiciară consistentă, comunicată de curțile de apel în legătură cu chestiunea de drept ce face obiectul întrebării prealabile, ilustrează orientarea clară și unitară în materie, în sensul că din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015 cu cele ale art. 28-30 din aceeași lege rezultă că sporurile de 3%, 6% și 9%, prevăzute de art. 108 din lege, se includ în cuantumul pensiei militare stabilite (după caz, recalulate sau actualizate), ce nu poate depăși 85%. Se reține că identificarea a trei hotărâri în sens contrar jurisprudenței majoritare, dintre care două pronunțate în primă instanță de Tribunalul Hunedoara și Tribunalul Covasna, definitive prin neapelare, și a treia pronunțată în 2018 de Curtea de Apel Alba Iulia, nu este relevantă în evaluarea unui risc de jurisprudență neunitară, având în vedere că jurisprudența ulterioară a Curții de Apel Alba Iulia, dar și jurisprudența Curții de Apel Brașov, instanță superioară Tribunalului Covasna, sunt constante în a statua în sensul arătat mai sus. Așadar, se poate considera că opinia contrară a fost înregistrată cu totul excepțional și izolat, neavând caracter actual la nivelul curților de apel care pronunță decizii definitive în această materie. Față de cele arătate, rezultă nu numai faptul că problema de drept, pe măsură ce a primit o dezlegare din partea instanțelor, și-a pierdut caracterul de noutate, ci și împrejurarea că aceasta nu este una reală, dificilă, atâta vreme cât nu a generat interpretări diferite, contradictorii și, pe cale de consecință, nici practică judiciară neunitară."

VI. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel București

26. Colegiul de conducere al Curții de Apel București nu a expus un punct de vedere propriu cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VII. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

27. Procurorul general a apreciat că prima orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii.

28. În acest sens a arătat că sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară și sporul pentru semnul onorific "Meritul Militar" se includ în baza de calcul al pensiei brute, anterior impozitării, neavând calitatea de sporuri de sine stătătoare.

29. Primul spor se încadrează în componenta contributivă a pensiei de serviciu cuvenite militarilor, în timp ce al doilea spor se încadrează în componenta necontributivă a pensiei; sumele cuvenite în temeiul lor intră însă în baza de calcul al pensiei de serviciu.

30. Dat fiind caracterul contributiv al sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară, nu poate fi acceptată opinia conform căreia acest spor nu este un element component al soldelor lunare brute.

31. Prin urmare, fiind expresia părții contributive din solda/salariul brut lunar și neavând o existență de sine stătătoare, sporul prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015 se include în baza de calcul al pensiei și este supus plafonărilor, conform art. 29, 30 și 60 din aceeași lege.

32. A mai arătat că sporul pentru semnul onorific "Meritul Militar" se integrează în partea necontributivă a pensiilor militare de stat și nu reprezintă un drept câștigat. Având în vedere că acest spor intră în baza de calcul al pensiei, cuantumul său este supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

33. De asemenea, a menționat că instanța de contencios constituțional a statuat în mod constant că plafonarea cuantumului pensiei de serviciu și interdicția ca pensia netă să fie mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete se înscriu în prerogativele legiuitorului și nu au caracter discriminatoriu.

VIII. Opinia judecătorilor-raportori

34. Judecătorii-raportori au apreciat că recursul în interesul legii este admisibil numai cu privire la problema de drept referitoare la sporul pentru semnul onorific "Meritul Militar" și că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, raportate la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015, pensionarii militari decorați cu ordinul "Meritul Militar" clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei, fără însă ca prin aplicarea acestui spor pensia netă să poată fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

IX.1. Asupra admisibilității recursului în interesul legii

35. Potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă: "Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești."

36. Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii a fost legal sesizat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București, care, potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, are calitatea procesuală de a declanșa acest mecanism de unificare a practicii, în scopul interpretării și aplicării unitare a legii de către instanțele judecătorești.

37. În conformitate cu prevederile art. 515 din Codul de procedură civilă: "Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii."

38. Din cuprinsul textului de lege menționat rezultă următoarele condiții care trebuie îndeplinite cumulativ pentru ca recursul în interesul legii să fie admisibil: sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept; această problemă de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești; dovada soluționării diferite să se facă prin hotărâri judecătorești definitive, iar hotărârile judecătorești să fie anexate cererii.

39. Analizând prima dintre condițiile menționate, se constată că problema de drept supusă dezbaterii pe calea recursului în interesul legii trebuie să fie una reală, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege. Sintagma "problemă de drept" trebuie raportată la prevederile art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora "niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă".

40. Norma de drept disputată trebuie să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară ori necorelată cu alte dispoziții legale și, din acest motiv, să existe posibilitatea de a fi interpretată diferit. Înțelesul unor astfel de norme urmează a fi explicat și determinat prin procedura recursului în interesul legii. Așadar, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu soluționarea unui recurs în interesul legii trebuie să cuprindă indicarea unei/unor reglementări susceptibile de interpretare ori aplicare diferită și care a/au generat o practică judecătorească neunitară.

41. În ceea ce privește obiectul prezentului recurs în interesul legii, se constată că, deși în cuprinsul actului de sesizare și în dispozitivul Hotărârii nr. 480 din 17 decembrie 2020 a Colegiului de conducere al Curții de Apel București, problema de drept a fost indicată textual: "În interpretarea dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu cele ale art. 28 și art. 30 din Legea nr. 223/2015, sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015 intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supus plafonării prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015, sau este un drept care nu face parte din pensie, astfel că trebuie adăugat la cuantumul acesteia?", ea nu coincide cu cele explicitate în cuprinsul memoriului de sesizare și al hotărârii Colegiului de conducere și nici cu problemele puse în discuție în hotărârile definitive anexate, în raport cu care se susține că a fost generată practica neunitară.

42. În această situație, cum actul de sesizare nu excelează prin rigoare în determinarea obiectului său, Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația de a analiza și evalua întregul conținut al cererii cu care a fost sesizată, precum și hotărârile judecătorești anexate și care au generat practica neunitară și de a stabili, în raport cu acesta, limitele investiției sale și necesitatea activării mecanismului de unificare a practicii, impunându-se, așadar, identificarea prevederilor legale ale căror interpretare și clarificare sunt necesare în vederea unificării practicii judiciare.

43. De altfel, în mod constant în practica sa, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că, atunci când actul de sesizare nu formulează precis obiectul recursului în interesul legii, revine completului competent să judece recursul în interesul legii "sarcina de a determina dacă, prin modul de prezentare a problemei prin care s-a pretins o rezolvare neunitară prin hotărâri judecătorești definitive, aceasta reprezintă o problemă de drept de natură să pună în dezbatere interpretarea și aplicarea unei/unor reglementări legale" (Decizia nr. 18 din 5 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 28 octombrie 2015, și Decizia nr. 18 din 17 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 6 aprilie 2017).

44. Din cercetarea celei de-a doua orientări de practică judiciară, așa cum a fost aceasta prezentată în sesizare, dar și a hotărârilor judecătorești care au conturat prima opinie rezultă că se are în vedere și modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind sporul corespunzător semnului onorific "Meritul Militar", raportat la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015.

45. În concluzie, așa cum rezultă din cuprinsul actului de sesizare, din modul de prezentare a problemelor cu privire la care s-a dovedit o rezolvare neunitară prin hotărârile judecătorești anexate și din considerentele acestor hotărâri, ceea ce se supune analizei prin prezentul recurs în interesul legii este interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015 și cele ale art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, coroborate cu art. 28, art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, respectiv dacă sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară, prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015, și sporul corespunzător semnului onorific "Meritul Militar", prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, sunt drepturi care intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supuse plafonărilor prevăzute de art. 30 și art. 60 din Legea nr. 223/2015, ori sunt drepturi care nu fac parte din pensie, astfel că trebuie adăugate la cuantumul acesteia.

46. De precizat că, așa cum s-a arătat mai sus, interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, respectiv a art. 29 alin. (3) din Legea nr. 223/2015, prin raportare la dispozițiile art. 28-30 din Legea nr. 223/2015 și art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, și interpretarea dispozițiilor art. 28, 29, 30 și 108 din Legea nr. 223/2015 au făcut obiectul unor sesizări ale Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, fiind pronunțate astfel Decizia nr. 5 din 8 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 14 aprilie 2021, și Decizia nr. 13 din 15 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 27 aprilie 2021, decizii prin care sesizările au fost respinse ca inadmisibile.

47. Față de cele de mai sus, având în vedere și bogata jurisprudență a Curții Constituționale în materie, se apreciază că obiectul prezentului recurs în interesul legii vizează o problemă de drept veritabilă, având vocația teoretică de a fi dezlegată în cadrul acestui mecanism de unificare, întrucât ea constă în interpretarea coroborată a unor norme legale și identificarea, prin aplicarea mecanismelor de interpretare a legii, a soluției în acord cu legea și principiile de drept.

48. A doua condiție impusă de prevederile art. 515 din Codul de procedură civilă este aceea ca problema de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești, respectiv sesizarea să fie de natură să ducă la atingerea scopului recursului în interesul legii, având în vedere faptul că art. 514 din Codul de procedură civilă reglementează, în realitate, și finalitatea recursului în interesul legii, ca fiind aceea de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești.

49. Spre această finalitate conduc și dispozițiile din Constituție care, în reglementarea art. 126 referitor la instanțele judecătorești, prevăd expres, la alin. (3), faptul că "Înalta Curte de Casație și Justiție asigură

interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale".

50. Cu titlu prealabil, este de observat că autorul sesizării nu a analizat, în concret, condiția de admisibilitate a recursului în interesul legii referitoare la existența practicii neunitare, distinct pentru fiecare dintre cele două sporuri prevăzute de art. 108 din Legea nr. 223/2015, respectiv de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, ci a făcut doar o referire generică cu privire la existența celor două orientări jurisprudențiale și cu privire la inexistența unui punct de vedere unitar în legătură cu problema supusă dezlegării.

51. Având în vedere cele prezentate mai sus, referitoare la identificarea prevederilor legale ale căror interpretare și clarificare sunt necesare în vederea unificării practicii judiciare, dar și jurisprudența instanțelor, cea care pune în evidență cele două opinii, este necesar, sub aspectul verificării acestei condiții de admisibilitate, să se facă distincție între sporul prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015, privind contribuția la Fondul de pensie suplimentară, și sporul prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, corespunzător semnelui onorific "Meritul Militar".

52. Așa cum rezultă din hotărârile judecătorești definitive anexate, practica neunitară invocată de autorul sesizării a fost generată exclusiv de modul de interpretare și de aplicare a sporului corespunzător semnelui onorific "Meritul Militar", prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, prin raportare la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015.

53. Din examinarea soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești s-a relevat existența a două opinii diferite în problema de drept expusă mai sus, cea de-a doua orientare, minoritară de altfel, fiind identificată în Decizia civilă nr. 347 din 25 februarie 2020, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, și în Decizia nr. 1.148 din 23 iulie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești - Secția I civilă.

54. De asemenea, din considerentele Deciziei nr. 5 din 8 februarie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, au mai fost identificate două hotărâri definitive în sensul celei de-a doua opinii, respectiv: Decizia nr. 262/2020 din 1 iulie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Bacău - Secția I civilă, și Decizia nr. 1.387 din 22 septembrie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești - Secția I civilă. De altfel, chiar titularul sesizării prezentului recurs în interesul legii face trimitere și la hotărârile judecătorești relevante din Dosarul nr. 2.970/1/2020, în care s-a pronunțat decizia evocată mai sus.

55. Mai mult, în paragraful 68 al Deciziei nr. 5 din 8 februarie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a constatat existența deja a unei practici judiciare neunitare, ceea ce relevă că poate fi apelat mecanismul recursului în interesul legii, motiv pentru care nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, întrucât scopul preîntâmpinării practicii neunitare nu mai poate fi atins, chestiunea de drept care a suscit-o nemaifiind, prin urmare, una nouă, ci una care a creat deja divergență în jurisprudență.

56. Chiar dacă se poate constata din analiza hotărârilor judecătorești definitive anexate actului de sesizare - Hotărârea nr. 480 din 17 decembrie 2020 a Colegiului de conducere al Curții de Apel București - că în sensul celei de a doua orientări nu sunt decât două curți de apel, respectiv Curtea de Apel București și Curtea de Apel Ploiești, se impune clarificarea acestei probleme de drept, în caz contrar existând riscul ca, în continuare, practica instanțelor naționale să nu fie unitară. Mecanismul recursului în interesul legii tocmai acest lucru vine să corecteze, art. 515 din Codul de procedură civilă stabilind că

recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii. De altfel, condiția de admisibilitate referitoare la dezlegarea diferită dată de instanțe asupra aceleiași probleme de drept trebuie analizată, în primul rând, din perspectiva scopului reglementării recursului în interesul legii, care, conform art. 514 din Codul de procedură civilă, este reprezentat de asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii.

57. De lege lata, odată sesizată instanța supremă, în scopul pronunțării unei decizii în interesul legii, pentru asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a legii de către toate instanțele judecătorești, aceasta trebuie să se pronunțe, numărul deciziilor contradictorii nefiind, prin el însuși, un argument suficient pentru a considera că sesizarea este inadmisibilă.

58. În acest context se constată că, în privința modului de interpretare și de aplicare a sporului corespunzător semnului onorific "Meritul Militar", reglementat prin art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 prin raportare la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015, există practică neunitară, problema de drept fiind dezlegată diferit de instanțele judecătorești, așa încât condiția de admisibilitate este îndeplinită.

59. De asemenea, sunt îndeplinite și celelalte două condiții, și anume: dovada soluționării diferite să se facă prin hotărâri judecătorești definitive, iar hotărârile judecătorești să fie anexate cererii, aspecte care rezultă din capitolul III al prezentei decizii.

60. În ceea ce privește sporul prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015, privind contribuția la Fondul de pensie suplimentară, respectiv interpretarea și aplicarea acestuia în raport cu prevederile art. 30 din Legea nr. 223/2015, condiția de admisibilitate constând în aceea ca problema de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești nu este îndeplinită.

61. Înalta Curte reamintește că cea de a doua condiție legală de admisibilitate a unui recurs în interesul legii impune ca problema de drept reală, în sensul legii, susceptibilă de a face obiectul unui recurs în interesul legii, să fi primit rezolvări diferite din partea instanțelor de judecată.

62. Una dintre particularitățile recursului în interesul legii o reprezintă chiar obiectul său, constând în unificarea practicii instanțelor judecătorești în anumite probleme de drept controversate. Prin urmare, ipoteza este aceea în care instanțele judecătorești au pronunțat soluții diferite sau chiar contrare, în una și aceeași problemă de drept. Într-o astfel de situație, Înalta Curte intervine pentru a da o interpretare legii, asigurând aplicarea ei unitară, inclusiv în cazul unor texte normative neclare, confuze, contradictorii.

63. Mai mult decât atât, este esențial ca această practică neunitară a instanțelor judecătorești, relevată prin hotărâri judecătorești diferite sau contradictorii, să se circumscrie problemei de drept care face obiectul sesizării cu un recurs în interesul legii. Altfel spus, în cuprinsul hotărârilor judecătorești definitive, anexate cererii de recurs în interesul legii, să poată fi identificate dispoziția legală interpretată și aplicată, precum și silogismul juridic de interpretare a normei legale, cel care a condus la o aplicare neunitară.

64. Sub aspectul cerinței de ordin formal prevăzute de dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă, constând în dovada că problema de drept care formează obiectul sesizării a fost soluționată în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii, se constată că autorul sesizării a transmis instanței supreme, anexate actului de sesizare, un număr semnificativ de hotărâri judecătorești. Toate acestea pun însă în evidență o singură orientare jurisprudențială în privința sporului reglementat prin art. 108 din Legea nr. 223/2015, privind contribuția la Fondul de pensie suplimentară. În

interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, cu referire la acest spor, instanțele judecătorești au apreciat unitar că sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară este supus plafonării de 85% prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015.

65. În fundamentarea acestei orientări jurisprudențiale s-a arătat, în esență, că aplicarea sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară are ca efect majorarea cuantumului pensiei brute. Acest spor nu reprezintă însă un drept distinct față de pensia brută, neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă o componentă a acesteia. Din modificarea dispozițiilor legale incidente rezultă că intenția legiuitorului a fost aceea de a plafona pensia militară de stat ce urmează a fi încasată efectiv de către pensionar, în toate componentele ei. În consecință, acest spor este supus plafonării de 85%, care se aplică la final, după adăugarea sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară, legiuitorul stabilind că pensia nu poate depăși plafonarea prevăzută de art. 30 din Legea nr. 223/2015. Astfel fiind, niciunul dintre elementele prin care a fost majorat cuantumului pensiei nu este înlăturat de la plafonare.

66. În urma analizei hotărârilor judecătorești definitive anexate prezentei cereri de recurs în interesul legii, Înalta Curte reține că nu există o practică neunitară, în sensul art. 514 din Codul de procedură civilă, câtă vreme curțile de apel au statuat în mod unitar cu privire la aplicarea și interpretarea dispozițiilor art. 108, raportat la art. 30 din Legea nr. 223/2015, privind contribuția la Fondul de pensie suplimentară. Din cuprinsul tuturor acestor hotărâri nu poate fi reținută o interpretare diferită a normei juridice care formează obiectul sesizării, având drept consecință pronunțarea unor soluții contradictorii, cu privire la aceeași situație juridică.

67. Înalta Curte de Casație și Justiție constată, așadar, că cerința legală de admisibilitate, aceea ca problema de drept care formează obiectul recursului în interesul legii să fi fost soluționată diferit prin hotărâri judecătorești definitive, nu este îndeplinită în privința uneia dintre cele două probleme de drept identificate în cuprinsul actului de sesizare, și anume sporul prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015, privind contribuția la Fondul de pensie suplimentară. Instanțele judecătorești au statuat, cu caracter unitar, în sensul că acest spor este un drept care intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supus plafonării prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015.

68. Așa fiind, se poate considera că nu este vorba despre o problemă de drept controversată, soluționată diferit la nivelul instanțelor judecătorești, care să justifice o dezlegare din partea instanței supreme, cum se încearcă a se acredita prin actul de sesizare. Prin urmare, condiția cu privire la existența unei practici judiciare neunitare, în contextul acestei cerințe de admisibilitate a recursului în interesul legii, în continuare, nu poate fi reținută ca fiind îndeplinită.

69. Absența unei practici judiciare care să reflecte controversa într-o anumită problemă de drept, în măsură să justifice declanșarea mecanismului de unificare jurisprudențială, a fost sancționată în mod repetat cu inadmisibilitatea sesizării, existând în acest sens o jurisprudență constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii (a se vedea, spre exemplu: Decizia nr. 6 din 8 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 2 februarie 2015; Decizia nr. 11 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 13 iulie 2016, paragrafele 24 și 25; Decizia nr. 18 din 2 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 970 din 7 decembrie 2017, paragrafele 39-48; Decizia nr. 19 din 14 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.192 din 8 decembrie 2020, paragrafele 40-45; Decizia nr. 30 din 7 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 21 ianuarie 2021, paragraful 54; Decizia nr. 3 din 15 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 22 aprilie 2021).

70. Nu s-ar putea concluziona în sensul neîndeplinirii rolului constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție, acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale, astfel cum stabilește art. 126 alin. (3) din Constituția României, întrucât îndeplinirea acestui rol de către instanța supremă nu se poate realiza decât în condițiile legii, și anume cu respectarea dispozițiilor imperative ale art. 515 din Codul de procedură civilă.

71. Or, una dintre condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, instituite prin art. 515 din Codul de procedură civilă și enunțate, de altfel, și în art. 514 din același cod, se referă tocmai la soluționarea diferită a unor probleme de drept de către instanțele judecătorești, care să necesite antrenarea mecanismului recursului în interesul legii pentru a unifica o practică divergentă existentă, iar în acest caz nu a fost probată existența unei jurisprudențe neunitare, la nivelul instanțelor judecătorești, în ceea ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015, coroborate cu art. 28 și art. 30 din Legea nr. 223/2015.

72. Instanțele apreciază astăzi, cu caracter unitar, în sensul că sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară prevăzut de art. 108 din Legea nr. 223/2015 este un drept care intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supus plafonării prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015.

73. În concluzie, se constată că una dintre problemele de drept invocate prin cererea de recurs în interesul legii nu a fost soluționată diferit de către instanțele judecătorești prin hotărârile judecătorești definitive care au fost anexate cererii de recurs, nefiind îndeplinită astfel cerința legală de ordin formal.

74. Având în vedere neîntreținerea acestei cerințe de ordin procedural, în aplicarea prevederilor art. 515 din Codul de procedură civilă, se impune respingerea recursului în interesul legii ca inadmisibil, în ceea ce privește prima problemă de drept.

IX.2. Asupra fondului recursului în interesul legii

75. Singura problemă de drept care formează obiectul recursului în interesul legii și care îndeplinește condițiile de admisibilitate, potrivit celor arătate anterior, așa cum se degajă din orientările jurisprudențiale relevate, vizează sporul pentru semnul onorific, respectiv dacă acesta este sau nu supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

76. În conformitate cu prevederile alin. 3 al art. 11 din Legea nr. 80/1995, pensionarii militari decorați cu ordinul "Meritul Militar" clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei.

77. Prin urmare, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii va trebui să stabilească aplicarea și interpretarea dispozițiilor legale privitoare la modalitatea de calculare a sporului corespunzător semnului onorific "Meritul Militar", prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, respectiv dacă acesta se include în cuantumul brut al pensiei militare, căreia i se aplică impozitul pe venit, potrivit art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, ori se aplică cuantumului pensiei nete, stabilit potrivit art. 60 din Legea nr. 223/2015, ceea ce are ca efect augmentarea venitului net al militarului pensionat.

78. Într-o primă orientare jurisprudențială s-a apreciat că sporul pentru semnul onorific este supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

79. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a apreciat că acest spor nu este supus plafonării prevăzute de lege.

80. În ceea ce privește interpretarea art. 60 din Legea nr. 223/2015, astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, prin Decizia nr. 63 din 26 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1295 din 28 decembrie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit următoarele: pensia militară de stat netă, calculată conform dispozițiilor art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015, după deducerea impozitului pe venit, potrivit legislației în vigoare, este plafonată la quantumul mediei soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei, deja actualizate, conform dispozițiilor art. 28 alin. (1), la data deschiderii dreptului de pensie.

81. În motivare, Înalta Curte a reținut că un alt element în raport cu care se stabilește quantumul pensiei militare a cărei bază de calcul este determinată conform regulilor de la art. 28 din Legea nr. 223/2015 este impus de art. 60 alin. (1) din aceeași lege. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, art. 60 din Legea nr. 223/2015 a fost modificat, în sensul că are următorul cuprins: "La stabilirea pensiei militare de stat, pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei."

82. S-a mai menționat faptul că art. 3 lit. m) din aceeași lege, astfel cum a fost modificat prin aceeași Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 59/2017, dispune că "pensia netă" reprezintă pensia militară de stat stabilită în quantum brut din care se deduce impozitul pe venit, potrivit legislației în vigoare.

83. Art. 60 din Legea nr. 223/2015, în forma expusă mai sus, a făcut obiectul controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 849 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 13 martie 2020, instanța de contencios constituțional a reținut că: "26. Referitor la critica prevederilor art. 60 din Legea nr. 223/2015, modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care nu mai prevăd actualizarea pensiilor de serviciu, Curtea observă că, potrivit acestor dispoziții de lege, pensia militară de stat netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei. Curtea reține că această reglementare este în acord cu dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii."

84. Procedând la o interpretare sistematică a legii, prin luarea în considerare a legăturilor textului de lege interpretat cu alte dispoziții din același act normativ, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a determinat domeniul de aplicare al art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, astfel cum a fost acesta modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017.

85. În acest sens s-a reținut că art. 60 din Legea nr. 223/2015 dispune plafonarea pensiei nete la media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute, astfel cum aceasta este calculată potrivit art. 28 din același act normativ, deci se referă la media soldelor, actualizate deja prin transpunerea elementelor componente ale soldei/salariului lunar brut realizat la funcția de bază, la data deschiderii drepturilor de pensie (folosindu-se în mod expres sintagma "cuprinse în baza de calcul al pensiei").

86. Aceeași referire este făcută și la art. 3 lit. l) din Legea nr. 223/2015, astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, potrivit căruia "solda/salariul lunar net reprezintă solda/salariul lunar brut prevăzută/prevăzut la art. 28 alin. (1) din care se deduce contribuția individuală

la bugetul de stat, contribuția individuală la bugetul asigurărilor sociale de sănătate și impozitul pe venit, potrivit legislației în vigoare".

87. În condițiile în care s-a stabilit anterior că baza de calcul al pensiei prevăzute de art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 este formată din media celor 6 solde/salarii lunare brute, deja actualizate prin transpunerea, la data deschiderii drepturilor de pensie, a fiecărui element component al soldei lunare brute realizate la funcția de bază, nu a fost primită interpretarea în sensul că art. 60 din Legea nr. 223/2015 se referă la plafonarea pensiei nete militare de stat la media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute efectiv încasate în cele 6 luni alese.

88. Procedând și la interpretarea istorico-teleologică a art. 60 din Legea nr. 223/2015, modalitate ce ajută la stabilirea sensului unei dispoziții legale prin urmărirea finalității dorite de legiuitor la adoptarea actului normativ din care face parte acea dispoziție, instanța supremă, analizând expunerea de motive a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, a constatat că legiuitorul, deși a acceptat ca baza de calcul al pensiei să fie media drepturilor salariale din cele 6 luni alese de viitorii pensionari, actualizate, prin transpunerea soldelor/salariilor brute de la data deschiderii dreptului de pensie, prin modificarea textului normativ, s-a asigurat ca la stabilirea pensiei nete militare de stat să nu se depășească valoarea netă a acestora și să nu se mai procedeze la actualizarea anuală a pensiei astfel stabilite în raport cu majorarea drepturilor salariale ale personalului aflat în activitate.

89. Concluzia la care s-a ajuns a fost aceea că nu se poate aprecia că modificarea art. 60 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 nu este corelată cu dispozițiile din forma anterioară a Legii nr. 223/2015, fiind clar că legiuitorul a urmărit ca nivelul pensiei militare să nu depășească un anumit plafon, atribuția de legiferare a acestuia fiind un drept constituțional exclusiv acordat, fără a putea fi supus unor limitări sau ingerințe din partea altor puteri ale statului, potrivit art. 1 alin. (4) din Constituția României.

90. Sporul aferent semnelor onorifice reprezintă un procent care are ca efect majorarea cuantumului rezultat în urma aplicării prevederilor art. 29 și 30 din Legea nr. 223/2015, însă acesta intră în cuantumul pensiei brute, concluzie ce derivă din caracterul său de spor aplicat la cuantumul inițial și cât timp modalitatea de calcul se prezintă sub forma unui spor adăugat la pensie, natura juridică a beneficiului în discuție neputând fi decât aceea a pensiei pe care o întregește, reprezentând un drept ce intră în cuantumul pensiei brute.

91. De principiu, orice spor sau majorare se aplică anterior impozitării sau deducerii contribuțiilor de asigurări sociale și de sănătate, fiind opțiunea legiuitorului de a stabili un prag sau procent maxim al pensiei, astfel încât instanța nu este îndreptățită să nesocotească această voință consacrată legislativ. Nu se poate considera că ar surveni o egalizare a pensiilor între cei care dețin un asemenea semn onorific și cei care nu îl dețin întrucât legiuitorul poate să plafoneze pensiile militare în funcție de resursele bugetare de care statul dispune.

92. Dacă s-ar îmbrățișa cealaltă orientare jurisprudențială, în sensul că sporul în analiză se aplică după calculul pensiei militare și plafonarea ei potrivit dispozițiilor art. 60 din Legea nr. 223/2015, este evident că se va depăși limita maximă prevăzută de legiuitor - pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei.

93. Nici împrejurarea că sporul pentru semnul onorific este prevăzut de un alt act normativ, care a intrat în vigoare anterior Legii nr. 223/2015, nu poate determina concluzia contrară de vreme ce această

din urmă lege instituie o reglementare unitară a pensiilor militare, prevăzând expres atât elementele care intră în formula de calcul al pensiei, cât și plafonările cuantumului pensiei rezultate. Este evident că prin noua reglementare legislatorul român a avut în vedere, la momentul adoptării actualei Legi a pensiilor militare de stat, că mai sunt prevăzute, prin alte acte normative care privesc pensionarii militari, unele sporuri ale cuantumului pensiei, așa cum este și cazul sporului reglementat de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, cu privire la care nu a dorit să instituie nicio derogare de la modalitatea de stabilire a pensiei nete, cuprinsă în legea-cadru a pensiilor militare de stat.

94. Potrivit art. 3 lit. m) din Legea nr. 223/2015 (prevedere legală introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017), pensia netă reprezintă pensia militară de stat stabilită în quantum brut din care se deduce impozitul pe venit, potrivit legislației în vigoare.

95. Coroborând aceste două dispoziții legale se constată că deținerea semnului onorific "Meritul Militar" are ca efect majorarea cuantumului pensiei prin aplicarea unui spor, diferențiat, în funcție de clasa semnului onorific, însă, așa cum o arată chiar și denumirea sa, acest venit nu reprezintă un drept distinct față de pensie, neavând o existență de sine stătătoare, ci este o componentă a pensiei militare de stat tocmai pentru că însăși determinarea lui concretă se raportează la quantumul pensiei la care se aplică sporul prevăzut de lege.

96. Plafonarea, conform prevederilor art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, se referă la pensia netă, care se determină potrivit dispozițiilor art. 3 lit. m) din același act normativ, prin deducerea impozitului pe venit din quantumul pensiei brute. Prin urmare, pensia în integralitatea ei este supusă plafonării prevăzute de art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015.

97. Este adevărat că beneficiul semnului onorific nu intră în baza de calcul al pensiei, care se determină potrivit art. 28 din Legea nr. 223/2015, ci el reprezintă un procent care are ca efect majorarea cuantumului pensiei în urma aplicării prevederilor art. 29 și 30 din aceeași lege, însă intră în quantumul pensiei brute, concluzie care derivă din caracterul său de spor aplicat la quantumul pensiei inițiale. Atât timp cât modalitatea de calcul se prezintă sub forma unui spor adăugat la pensie, natura juridică a beneficiului în discuție nu poate fi decât aceea a pensiei pe care o întregeste, reprezentând un drept care intră în quantumul pensiei brute. Altfel spus, fiind un spor al cuantumului pensiei, sporul pentru semnul onorific este un element component al pensiei, și nu un drept distinct, neavând relevanță faptul că este prevăzut într-o lege diferită de Legea nr. 223/2015.

98. Se mai impune a fi relevat faptul că acest drept patrimonial nu a fost încasat niciodată de militari pe parcursul exercitării atribuțiilor de serviciu, pe durata activității militare primind semnul onorific, respectiv însemnul decorației și brevetul. Prin urmare, sporul aferent semnului onorific este un element care se ia în calcul la stabilirea pensiei, dar nu face parte din baza de calcul al pensiei.

99. Natura juridică a acestui spor rezultă și din faptul că art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 nu are o existență de sine stătătoare și nu conferă un drept patrimonial care există independent de stabilirea pensiei de serviciu, ci acesta devine efectiv și capătă efecte juridice numai în legătură directă cu stabilirea pensiei militare de stat. Mai mult, respectivul drept nu supraviețuiește suspendării pensiei sau încetării/revocării pensiei, în cazurile prevăzute de lege, pentru a putea fi considerat un drept patrimonial distinct. Astfel, acest caz nu vizează situația unei indemnizații sau a unui beneficiu care se acordă cu ocazia ieșirii la pensie a titularului semnului onorific, cât timp nu există niciun text de lege în acest sens. Totodată, nu există o diferență între caracterul contributiv al pensiei și caracterul necontributiv al emolumentului decorației, în condițiile în care pensia militară de stat este o pensie de serviciu care nu are la bază principiul contributivității.

100. Modalitatea de calcul prin raportare la sporul onorific rezultă și din formularea cuprinsului art. 30 și 60 din Legea nr. 223/2015. Astfel, pe de o parte, art. 30 face referire strict la pensia stabilită, recalculată și actualizată "în condițiile prezentei legi", în timp ce art. 60 cuprinde o formulare generală, incluzând, prin urmare, toate elementele componente ale pensiei, așa cum sunt ele stabilite prin Legea nr. 223/2015, dar și prin alte legi, inclusiv prin Legea nr. 80/1995. Toate aceste elemente, indiferent de actul normativ care le prevede, vor fi plafonate în conformitate cu dispozițiile legii-cadru a pensiilor militare de stat.

101. Având în vedere că excepțiile sunt de strictă interpretare și trebuie expres prevăzute de legiuitor, instanța de judecată nu poate adăuga, pe cale de interpretare, elemente de calcul al pensiei care să se adauge la cuantumul plafonat al pensiei militare de stat expres prevăzut de legiuitor prin art. 60 din Legea nr. 223/2015.

102. Voința legiuitorului este univocă: prin plafonarea introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care a modificat cuprinsul art. 60 din Legea nr. 223/2015, s-a urmărit stabilirea unei limite maxime a pensiilor de serviciu, al căror cuantum a fost considerat a fi vădit mai mare față de pensia medie din sistemul public de pensii. Or, a stabili posibilitatea depășirii acestui plafon prin adăugarea sporului pentru semnul onorific ar conduce la golirea de conținut a prevederilor anterior menționate, aceasta fiind o interpretare contrară spiritului legii.

103. Ținând seama și de succesiunea normelor în timp, prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015 se vor aplica inclusiv cu privire la sporul prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995.

104. Prin urmare, din analiza sistematică și teleologică a reglementărilor cuprinse în cele două acte normative la care s-a făcut referire la punctul anterior reiese cu claritate că aplicarea art. 60 din Legea nr. 223/2015 trebuie făcută fără nicio excepție, plafonarea pensiei nete privind orice fel de spor al cuantumului pensiei, de care ar putea beneficia un militar, operațiunea vizând, de fapt, întregul cuantum al pensiei militare, astfel cum a fost el determinat cu toate elementele sale componente.

105. La momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Legii nr. 223/2015, art. 60 avea următorul cuprins: "(1) Cuantumul pensiilor militare de stat se actualizează ori de câte ori se majorează solda de grad/salariul gradului profesional și/sau solda de funcție/salariul de funcție al militarilor, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special, în procentele stabilite la art. 29, 30 și 108 și în funcție de vechimea valorificată prin ultima decizie de pensie, astfel: a) potrivit gradului militar/profesional avut la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu și a mediei soldelor de funcție/salariilor de funcție îndeplinite în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate, la cererea persoanelor ale căror drepturi de pensie au fost deschise înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi; b) în funcție de gradul militar/profesional deținut la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu și media soldelor de funcție/salariilor de funcție deținute în cele 6 luni alese conform prevederilor art. 28 pentru drepturile de pensie deschise în baza prezentei legi. (2) În situația în care, în termen de 6 luni de la data primei majorări, persoanele îndreptățite nu depun cerere în acest sens, actualizarea se face, din oficiu, pe baza mediei soldelor de funcție/salariilor de funcție din ultimele 6 luni de activitate. (3) În anul în care pot fi aplicate atât prevederile art. 59, cât și cele ale alin. (1), se aplică dispozițiile cele mai favorabile. (4) Procedura de actualizare prevăzută la alin. (1) se stabilește prin ordin comun al conducătorilor instituțiilor din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale, emis în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi."

106. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 648 din 7 august 2017, legiuitorul delegat a urmărit să plafoneze cuantumul net al pensiilor

militare stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 223/2015 la valoarea netă a bazei de calcul utilizate la stabilirea pensiei, adică la media soldelor lunare nete realizate de militar în perioada de referință, indiferent de vechimea cumulată a acestuia (cu relevanță în stabilirea procentului aplicat bazei de calcul din formula de calcul) sau de acordarea sporului la cuantumul pensiei în conformitate cu prevederile art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995.

107. În acest sens, art. 60 din Legea nr. 223/2015 a primit următoarea formulare: "La stabilirea pensiei militare de stat, pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei."

108. Modificarea legislativă nu operează asupra prevederilor art. 11 din Legea nr. 80/1995 decât într-un singur sens, respectiv stabilește o limită maximă a cuantumului net al pensiei militare, acesta fiind, de altfel, și sensul art. 1 din Legea nr. 223/2015. Acest din urmă text prevede că "Dreptul la pensii și asigurări sociale pentru militari, polițiști și funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi (...)".

109. Un alt argument îl reprezintă faptul că veniturile din pensie sunt supuse impozitului pe venit, așa cum rezultă din prevederile art. 61 lit. e), raportat la art. 99 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare (Codul fiscal), neexistând nicio dispoziție derogatorie în ceea ce privește sporul pentru semnul onorific, cu consecința că și acest beneficiu este inclus în cuantumul brut al pensiei militare, care constituie, în integralitate, baza de calcul pentru stabilirea impozitului pe venitul din pensie și din care se determină, prin deducerea acestui impozit, pensia netă.

110. De altfel, trebuie reținut că legiuitorul a statuat la art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 dreptul la un anumit spor al cuantumului pensiei militare, fără a exista o prevedere legală prin care să se specifice în mod expres că sporul în discuție nu este supus impozitării. Or, Codul fiscal instituie regula impozitării tuturor veniturilor din pensii, prin art. 101 alin. (1) stabilind că orice plătitor de venituri din pensii are obligația de a calcula lunar impozitul aferent acestui venit, de a-l reține și de a-l plăti la bugetul de stat, potrivit prevederilor acestui articol.

111. Ca atare, neimpozitarea sporului pentru conferirea semnelor onorifice, fiind o excepție de la regulă, trebuia prevăzută în mod expres, ceea ce nu s-a întâmplat.

112. În condițiile în care pensia netă este plafonată prin alin. (1) al art. 60 din Legea nr. 223/2015, nu există nicio rațiune pentru ca sporul prevăzut de art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 să fie aplicat la pensia netă, aceasta din urmă nefiind un rezultat intermediar în calculul pensiei militare de stat, la care să se mai adauge vreun supliment, în sumă fixă sau în procent, ci rezultatul final al modului de calcul al pensiei militare. Altfel spus, stabilirea pensiei nete este ultima operațiune de calcul aritmetic pentru determinarea pensiei militare de stat și constă în scăderea, din pensia brută, a impozitului pe venit datorat statului, la pensia netă nemaiputându-se adăuga niciun alt beneficiu.

113. De altfel, Curtea Constituțională a reținut în mod constant că pensia de serviciu este compusă, principial, din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. Acordarea acestui supliment ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia, obligația statului fiind aceea de a nu reduce cuantumul pensiei sub nivelul stabilit în sistemul general de pensionare, întrucât, prin calitatea de asigurat la sistemul de asigurări sociale, persoana în cauză și-a garantat dreptul la pensia de drept

comun, tocmai prin plata contribuțiilor (Decizia nr. 652 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 13 februarie 2019, paragraful 17).

114. Referitor la instituirea prin lege a unui plafon al pensiei militare de stat, prin Decizia nr. 450 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iunie 2006, Curtea Constituțională a constatat că dreptul la pensie este un drept fundamental, consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, dar se exercită în condițiile prevăzute de lege. Astfel, legiuitorul este liber să stabilească în ce condiții și pe baza căror criterii se acordă pensia, baza de calcul și cuantumul acesteia, în raport cu situația concretă a fiecărui titular al dreptului. Nici Constituția și nici vreun instrument juridic internațional nu prevăd cuantumul pensiei de care trebuie să beneficieze diferite categorii de persoane. Acesta se stabilește prin legislația națională, legiuitorul putând să prevadă o limită minimă a cuantumului pensiei, precum și plafonul maxim al acesteia. Norma criticată pentru neconstituționalitate prevede, ca și în cazul tuturor celorlalte tipuri de pensie de serviciu, că, indiferent de rezultatul calculului aritmetic privind adăugarea sporurilor, cuantumul pensiei acordate nu poate fi mai mare de 100% din baza de calcul. Curtea a apreciat că această reglementare nu are caracter discriminatoriu, ci reprezintă o dispoziție de plafonare a cuantumului pensiei, care se înscrie între prerogativele legiuitorului.

115. Totodată, prin Decizia nr. 1.234 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 4 decembrie 2009, s-a reținut că prevederile art. 25 din Legea nr. 164/2001 (fosta Lege privind pensiile militare de stat) instituie un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul. Cu respectarea acestui principiu, fiecare pensionar militar beneficiază de pensie în cuantumul rezultat în raport cu vechimea în activitate și venitul realizat anterior pensionării. Această reglementare este în perfect acord cu principiul consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment (în același sens s-a pronunțat și Decizia nr. 497 din 17 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 4 decembrie 2019, paragraful 35).

116. Întrucât legiuitorul beneficiază de o libertate apreciabilă în reglementarea pensiilor, valoarea punctului de pensie, limita maximă a cuantumului pensiei, condițiile de recalculare și de recorelare a pensiilor anterior stabilite, precum și indexarea acestora neputând fi stabilite decât în raport cu resursele fondurilor de asigurări sociale disponibile (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 783 din 29 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 6 mai 2019, paragraful 35), instanța de contencios constituțional a respins și argumentul autorului excepției de neconstituționalitate, potrivit căruia plafonarea cuantumului pensiei de serviciu la 85% din baza de calcul al acesteia are ca efect negarea sporului de care beneficiază pensionarii militari decorați cu ordinul "Meritul Militar" clasele a III-a, a II-a și I, potrivit art. 11 din Legea nr. 80/1995, contravenind astfel Legii fundamentale.

117. În consecință, atât timp cât însăși instanța de contencios constituțional, în jurisprudența sa constantă, a confirmat faptul că modul de stabilire a pensiilor militare de stat, prin plafonarea cuantumului acestora, chiar și în cazul celor care beneficiază de sporul aferent decorațiilor militare, este în acord cu prevederile Constituției, singura interpretare care respectă aceste principii este că sporul corespunzător semnului onorific "Meritul Militar", acordat în temeiul art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, este supus plafonării prevăzute de art. 60 din Legea nr. 223/2015.

118. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 517, cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

D E C I D E:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 11 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, raportate la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, pensionarii militari decorați cu ordinul "Meritul Militar" clasele a III-a, a II-a și I beneficiază de un spor de 10%, 15% și, respectiv, 20% al cuantumului pensiei, fără însă ca prin aplicarea acestui spor pensia netă să poată fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei.

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel București cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 108, coroborate cu cele ale art. 28 și art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la sporul pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară, în sensul că acesta intră în baza de calcul al pensiei, fiind, prin urmare, supus plafonării prevăzute de art. 30 din aceeași lege, sau este un drept care nu face parte din pensie, astfel că trebuie adăugat la cuantumul acesteia.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.